

SŁOWO WSTĘPNE REDAKTORÓW NAUKOWYCH TOMU

W środę, 27 kwietnia 2022 r. w 83. roku życia, 60. roku kapłaństwa i 34. roku biskupstwa odszedł – przygotowany na spotkanie z Panem – śp. Biskup Adam Lepa – biskup pomocniczy Archidiecezji Łódzkiej, a także wieloletni Rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Łodzi.

Kolegium Redakcyjne „Łódzkich Studiów Teologicznych” w pierwszą rocznicę odejścia Biskupa Adama do Domu Ojca z wdzięcznością wspomina sylwetkę i działalność badawczą założyciela i pierwszego redaktora naczelnego tego czasopisma. Biskup Lepa pragnął, by łódzki periodyk teologiczny stał się dla środowiska akademickiego płaszczyzną spotkania i debaty nad istotnymi zagadnieniami teologicznymi, filozoficznymi oraz nauk społecznych i humanistycznych.

W tomie dedykowanym śp. Biskupowi Adamowi publikują kapłani archidiecezji łódzkiej, częstochowskiej i diecezji radomskiej – uczniowie i wychowankowie Biskupa, jak również przedstawiciele środowiska akademickiego z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie i Wyższego Seminarium Duchownego w Radomiu. Biskup Lepa przez wiele lat prowadził zajęcia dydaktyczne w Instytucie Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, w Studium Komunikowania Społecznego i Dziennikarstwa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego oraz w Wyższym Seminarium Duchownym w Łodzi.

Ksiądz dr **Waldemar Bartocha** w artykule *Galenosfera w liturgii*, wychodząc od pojęcia galenosfery w ujęciu Biskupa Adama Lepy, w swoich rozważaniach skoncentrował się na ukazaniu natury oraz funkcji ciszy i milczenia w poszczególnych momentach celebracji liturgii w świetle posoborowych ksiąg liturgicznych. W pierwszej części artykułu Autor odwołuje się do myśli Odo Casela, wybitnego niemieckiego mistagoga ubiegłego stulecia, który w milczeniu dostrzega obrzędową formę relacji wierzących z Bogiem, ich komunii z Panem. Natomiast w drugiej części szczegółowo omawia rolę, jaką milczenie spełnia podczas Mszy Świętej oraz przedstawia i prezentuje typologię milczenia liturgicznego, odwołując się do *lex orandi*.

Z kolei dr ks. **Mariusz Boguszewski** w artykule *Teologia komunii w efektywnej komunikacji medialnej* omawia antropologiczne aspekty komunikacji społecznej. Zauważa, że w centrum zainteresowania komunikacji medialnej pozostaje człowiek, a współczesny personalizm uznaje procesy komunikacyjne za ważne w rozwoju człowieka i jego sfery duchowej.

Wybrane aspekty pedagogii filmu sportowego omawia dr hab. prof. uczelni **Piotr Drzewiecki** w artykule *Pedagogia filmu sportowego – wokół propozycji biskupa Adama Lepy*. Odnotowuje, że w myśli medioznawczej Biskupa Lepy obecne były kwestie dominacji obrazu nad słowem w kulturze audiowizualnej, zagadnienia rozwoju umiejętności myślenia wizualnego i aksjologicznego pojmowania komunikacji, jak również praktyczne zasady wychowawcze kierowane do młodych widzów.

Książd dr **Adrian Fertacz** w artykule *Nauczanie biskupa Adama Lepy jako drogowskaz po dziennikarskich ścieżkach* wskazuje najważniejsze kierunki pracy naukowej łódzkiego Medioznawcy. Do istotnych obszarów badawczych Biskupa Lepy należały następujące: etyka mediów, wychowanie do wartości, formacja duchowa w życiu osoby odpowiedzialnej za przekazywanie informacji.

W kolejnym artykule *Pojęcie dziennikarza w prawie polskim* **Szymon Kaczmarczyk** podejmuje bardzo istotne zagadnienie dotyczące dziennikarstwa i odpowiada na pytanie, kto według przepisów prawa polskiego jest dziennikarzem. Autor daje również odpowiedź na pytanie, jakie konieczne przygotowanie merytoryczne musi mieć osoba, która chce wykonywać ten zawód?

Profesor dr hab. **Karol Klauza**, wspominając sylwetkę Biskupa Adama, zauważa, że pozostaje On wybitnym chrześcijańskim medioznawcą i skutecznym organizatorem katolickich instytucji prasowych, radiowych i telewizyjnych. Wiedza akademicka i osobisty system wartości łódzkiego Biskupa Pomocniczego były podstawą jego różnych inicjatyw instytucjonalnych i duszpasterskich. Profesor Klauza podkreśla ogromną rolę, jaką odegrał biskup Lepa w sformułowaniu karty podstawowych zasad Stowarzyszenia Dziennikarzy Katolickich.

Książd dr hab. prof. uczelni **Rafał Leśniczak** dokonuje próby określenia kondycji naukowo-badawczej Instytutu Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa UKSW w Warszawie w 20. rocznicę jego działalności. W artykule analizą objął usytuowanie Instytutu w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach, strukturę i profil badawczy Instytutu, działalność studencką i program studiów.

Z kolei dr hab. prof. uczelni **Grzegorz Łęcicki** w artykule *Zdemaskować niedostrzegalne. Przykłady manipulacji w polskich i zagranicznych filmach fabularnych oraz serialach telewizyjnych* z powodzeniem wskazuje przykłady manipulacji w polskich i zagranicznych filmach fabularnych oraz serialach telewizyjnych. Dyrektor Instytutu Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa UKSW prezentuje Biskupa Lepę jako medioznawcę i pedagoga, który zna rozmaite techniki propagandy i mechanizmy manipulacji oraz postuluje potrzebę rozwijania edukacji medialnej, rozumianej jako krytyczny odbiór przekazów medialnych i umiejętność ich selekcjonowania.

Artykuł *Parafie posługi duszpasterskiej księdza Adama Lepy* autorstwa ks. dr hab. prof. uczelni **Mieczysława Różańskiego** jest przyczynkiem do biografii Biskupa Adama Lepy, opisuje parafie, do których ks. Adam Lepa został posłany jako wikariusz podczas swojej pracy duszpasterskiej. Były to dwie placówki: parafia św. Wojciecha w Dobroniu oraz parafia Przemienienia Pańskiego w Łodzi. W kolejnych dwóch pełnił urząd proboszcza: w parafii Świętej Urszuli w Łodzi oraz parafii Wniebowzięcia NMP w Łodzi.

Artykuł ks. mgr. **Pawła Świrada** „*Media a postawy*” – *dwie dekady, które zmieniły świat* jest próbą określenia wpływu mediów na postawy człowieka, który korzysta z wytworów techniki końca XX w. i początku XXI w. Łódzki kapłan i magistrant Biskupa Adama odwołał się do dorobku naukowego swojego promotora, w szczególności do intuicji medioznawczych zawartych w książce *Media a postawy*. Uwaga ks. Świrada koncentruje się wokół następujących zagadnień: antropologicznego spojrzenia na media w obliczu upływającego czasu, postrzegania rzeczywistości mediów, strefie 5G, aktualność przekazu w cyfrowym świecie.

Książę dr hab. **Jerzy Adamczyk** w artykule *Archiwum kapituły kanoników. Aspekt prawno-kanoniczny* przedstawia problematykę archiwów kapituł kanoników w aspekcie prawno-kanonicznym. W pierwszej części publikacji podaje kanoniczne określenie archiwum kapitulnego oraz jego cele i zadania. W części drugiej zaś przedstawia problematykę kapitulnego zasobu archiwalnego oraz ukazuje kapitulny urząd kanonika odpowiedzialnego za archiwum.

Książę prof. dr hab. **Stanisław Urbański** podejmuje refleksję naukową nad naturą drogi oświecenia według o. Pawła Ogórka OCD. Droga ta polega na naśladowaniu Jezusa przez ćwiczenie się w cnotach, przede wszystkim w cnotach nadprzyrodzonych.

*

W niniejszej edycji łódzkiego kwartalnika naukowego publikacje reprezentują dziedzinę nauk teologicznych oraz dziedzinę nauk społecznych, w szczególności dyscyplinę nauki o komunikacji społecznej i mediach. Medioznawstwo stanowiło szczególną pasję naukową Biskupa Adama Lepy. To właśnie mediom katolickim i środowisku dziennikarskiemu Biskup Adam skierował swoją szczególną uwagę. Należy wyrazić nadzieję, że tom 32(2023)2 „Łódzkich Studiów Teologicznych” zagwarantuje Czytelnikom interesującą lekturę.

ks. dr Waldemar Bartocha

Katedra Teologii Liturgii
Instytut Nauk Teologicznych
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

ks. dr hab. Rafał Leśniczak, prof. uczelni

Katedra Komunikacji Społecznej, Public Relations i Nowych Mediów
Instytut Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie